

Kokkola 14.12.2018

Alfa Oil Oy
Taaplaajankatu 8
48900 KOTKA

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO KALLIOVARASTON YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Alfa Oil Oy on toimittanut 2.10.2018 yhteysviranomaisena toimivalle Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELÄ

Hankkeen nimi

Kalliovarasto, Kristiinankaupunki

Hankkeesta vastaava

Alfa Oil Oy, yhteyshenkilönä Rauno Väisänen.

Konsulttina arviointiohjelman laatimisessa on toiminut Tres Hombres Consulting Group Oy, yhteyshenkilönä Kari-Matti Sahala.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

YVA-menettelyn tavoitteena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi.

Hankkeessa nestemäisten polttoaineiden ja petrokemian tuotteiden kalliovaraston kokonaistilavuus on 360 000 m³, joten hanke edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelon kohdan 8) d) perusteella: *öljyn, petrokemian tuotteiden tai kemiallisten tuotteiden varastointi, joissa näiden aineiden varastointitilavuus on yhteensä vähintään 50 000 kuutiometriä.*

YVA-menettely on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa hankevastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiohjelman, jonka tarkoituksena on mm. esittää tiedot laadituista ja suunnitelluista selvityksistä, arvioinnissa käytettävistä menetelmistä sekä hankkeen aikataulusta. Yhteysviranomainen antaa ohjelmasta lausunnon, jossa huomioidaan ohjelman kuulemisvaiheessa annetut lausunnot ja mielipiteet.

Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, jossa esitetään tiedot hankkeesta, sen

vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. YVA-menettely päättyy yhteysviranomaisen arviointiselostuksesta antamaan perusteltuun päätelmään. Arviointiselostus ja perusteltu päätelmä tulee liittää mahdollisiin lupahakemusasiakirjoihin.

YHTEENVETO HANKKEESTA

Hanke, sen tarkoitus ja sijainti

Alfa Oil Oy on 2018 perustettu yritys, jonka toimialana on huolinta, rahtaus, pakkaus ja varastointi. Yrityksen tavoitteena on ottaa Kristiinan kaupungin Karhusaaren satama-alueella sijaitseva entinen PVO-Lämpövoima Oy:n voimalaitoksen raskaan polttoöljyn kalliovarasto uudelleen käyttöön ja varastoida siellä pitkäaikaisesti veteen liukenemattomia bensiinejä, lentopetrolia ja muita keskitisleitä sekä raakaöljyä.

Kalliovarasto sijaitsee satama-alueella meren alla. Varastossa on varastoitu viimeksi raskasta polttoöljyä 1990-luvun lopulla ja tällä hetkellä varasto on pois käytöstä ja täynnä vettä. Varasto koostuu kahdesta varastoluolasta ja niiden yhteistunnelista, joiden kokonaistilavuus on noin 360 000 m³.

Varastoitavia tuotteita käsitellään yhteensä noin 720 000 m³ vuodessa. Varastoitavat aineet kuljetetaan Kristiinankaupunkiin ja sieltä pois säiliöaluksilla. Hanke lisää Kristiinankaupungin sataman vuosiliikennettä noin 20-40 aluksella. Hankkeeseen liittyvä toiminta käsittää tuotteen purun säiliöaluksesta kalliovarastoon, tuotteen varastoinnin sekä tuotteen lastauksen säiliöalukseen.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltavat vaihtoehdot

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan yhtä toteutusvaihtoehtoa (vaihtoehto VE1) sekä hankkeen toteuttamatta jättämistä alla olevan mukaisesti:

Vaihtoehto 0 (VE0): hanketta ei toteuteta.

Vaihtoehto 1 (VE1): kalliovarasto otetaan käyttöön ja siellä varastoidaan veteen liukenemattomia bensiinejä, lentopetrolia ja muita keskitisleitä sekä raakaöljyä. Varaston kokonaistilavuus on 360 000 m³. Varastoitavat aineet kuljetetaan varastoon ja sieltä pois säiliöaluksilla.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelmaa koskeva suomenkielinen kuulutus on julkaistu Suupohjan Sanomat -lehdessä ja ruotsinkielinen Syd-Österbotten -lehdessä. Arviointiohjelma ja kuulutus ovat olleet nähtävillä 18.10. – 16.11.2018 Kristiinankaupungissa (Merikatu 47, 64100 Kristiinankaupunki) ja Kristiinankaupungin kirjastossa (Kauppatori 1, 64100 Kristiinankaupunki). Asiakirjat on julkaistu myös sähköisenä internet-sivuilla www.ymparisto.fi/alfaoilYVA.

Arviointiohjelmaa koskeva kaikille avoin yleisötilaisuus on pidetty 25.10.2018 Hemsjödgårdenissa osoitteessa Rantakatu 18, Kristiinankaupunki. Yleisötilaisuudessa oli noin 20 osallistujaa.

Lausunnot arviointiohjelmasta pyydettiin seuraavilta: Kristiinankaupunki, Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, Länsirannikon ympäristönsuojeluyksikkö / ympäristönsuojelu ja ympäristöterveys, Metsähallitus / Rannikon Luontopalvelut, Museovirasto, Natur och miljö rf,

Sydbotten Natur och Miljö rf, Pohjanmaan liitto, Pohjanmaan museo, Varsinais-Suomen ELY-keskus / kalatalous, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan Piiri ry, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Pohjanmaan Pelastuslaitos, PVO-Lämpövoima Oy ja Kristiinankaupungin-Isojoen kalastusalue.

Lisäksi pyydettiin kommentit Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Alueiden käyttö- ja vesihuolto-, Luonnonsuojelu-, Vesistö- ja Ympäristönsuojeluyksiköistä sekä Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelta.

YHTEENVETO SAAPUNEISTA LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Yhteysviranomaiselle on toimitettu 10 lausuntoa ja asiantuntija kommenttia. Mielipiteitä ei ole jätetty.

Alla esitetään lyhennelmät arviointiohjelmasta saaduista lausunnoista ja kommenteista.

Kristiinankaupunki

Maa-alueiden, mukaan lukien maaöljyvarastojen, omistusoikeudet tulee selvittää ennen ympäristölupapäätöksen antamista.

Länsirannikon ympäristöyksikkö

On olennaista, että toiminta suunnitellaan ja hoidetaan hyvin, niin että kaikenlaiset negatiiviset vaikutukset asutukseen, maisemaan, virkistykseen, ympäristöön ja luontoon minimoidaan.

Lähialueella on tuulivoimala ja joukko purettavia vapaa-ajanasuntoja (purkulupa on myönnetty). Noin 400 metrin etäisyydellä suunnitellusta toiminnasta on kaksi rakennusta, joita käytetään nykyisin kokoontumistiloina ja noin 600 metrin etäisyydellä on vapaa-ajanasutusta kaupungin vuokratonteilla. Kiinteää asutusta ja virkistysalue (Kanuunanlahti) on noin yhden kilometrin päässä suunnitellusta toiminnasta.

VOC-päästöjen ja mahdollisten hajuhaittojen laajuus siirtojen yhteydessä tulee tutkia tarkasti (erikseen kaikkien eri tisleiden osalta) ja vallitseva tuulensuunta tulee ottaa huomioon. Myös mahdollinen hajujen leviäminen vuotovesienkäsittelystä tulee tutkia.

Vuotovesien puhdistukseen ehdotetaan käytettäväksi pitkälti samoja puhdistusmenetelmiä kuin Pohjolan Voima (raskas polttoöljy) käytti 1980–1990-luvulla. Öljynerottimesta, varoaltaasta ja mereen johtavasta maavallista koostuva järjestelmä tulee tutkia ja sitä tulee parantaa, kun kyse on keskittisleistä.

Öljyn pumppauksen melutasot tulee mallintaa ja pumppausajat määritellä. Lähialueella on muuta toimintaa (esim. Huikku Tuulivoma Oy ja Sibelco Nordic Oy Ab), jotka aiheuttavat melua ja yhteenlasketuista melutasoista ei saa aiheutua haittaa läheiselle asutukselle.

Tulee esittää perusteellinen suunnitelma siitä, miten mahdollista vaikutusta meriveteen ja pohjaveteen (tarkkailuputket mantereella) aiotaan seurata. Näytteiden mittaustulokset, kalliovarastosta pumpattavan vuotoveden määrä sekä öljyvuo-dot ja öljyn purku- ja lastausmäärät tulee raportoida säännöllisesti valvontaviranomaiselle.

Rannikolla on Natur 2000 -alue ja lintujensuojelualue ja lähialueella on runsaasti muuttavia ja pesiviä merilintuja. Luontovaikutukset tulee selvittää ja se, missä määrin hanke ja mahdollinen öljyonnettomuus vaikuttavat eri luonnonarvoihin.

Valmiutta öljypäästöjen sattumiseen täytyy satama-alueella parantaa ja alueelle tulee hankkia torjuntakalustoa ja puomeja. Lisäksi tulee varmistaa, että kalliovarastossa varastoidaan ainoastaan puhtaita ja käyttökelpoisia tisleitä.

Liikennevirasto

YVA-ohjelmassa on kuvailtu hanketta varsin yleispiirteisesti, mistä syystä hankkeesta ja sen ympäristövaikutusten arvioinnista saa lukija melko pintapuolisen kuvan. Muun muassa ympäristön nykytila on kuvattu varsin lyhyesti, ja kuvausta olisikin hyvä tarkentaa YVA-selostuksessa. YVA-ohjelmassa ei ole kuvattu, vaatiiko kalliovarasto jonkinlaisia parantamistoimenpiteitä. YVA-selostuksessa tulisi kuvata nämä mahdolliset toimenpiteet.

Luvussa 9 kohdassa "Liikenne" on todettu, että "Kalliovaraston käyttö lisää sataman aluskäyntejä 20-40". Tarkoitetaanko tällä 20-40 aluksen käyntiä vuosittain ja liittyykö toimintaan maantieliikennettä?

Varastoitavien aineiden kuljetuksiin liittyviä ympäristöriskejä tulisi tarkastella jo YVA-selostuksessa sillä tasolla kuin se on mahdollista. Riskien arvioinnin yhteydessä voisi olla hyvä tarkastella myös varastoitavien aineiden varastoon ja sieltä pois siirtämiseen liittyviä riskejä.

Metsähallitus

Hankealue sijaitsee n. 700-800 m etäisyydellä Kristiinankaupungin saariston Natura 2000 -alueesta (SPA/SAC FI0800134), jota Metsähallitus osittain hallinnoi. Natura 2000 -alue jää osittain hankkeen vaikutusalueen sisälle, joten tämä olisi hyvä näkyä selvityksessä esim. yleiskartalla alueesta. YVA-ohjelma vaikuttaa hyvin alustavalta eikä esim. vesiluonnosta ole selvitetty ohjelmaa varten muuta kuin typen ja fosforin pitoisuudet ja happipitoisuus. Metsähallitus katsoo, että YVA-selvityksessä on selvitettävä myös vedenalainen luonto, koska hankkeen vaikutukset kohdistuvat nimenomaan vesikasvillisuuteen, veden laatuun, rehevöitymiseen ja mahdollisiin vahinkopäästöihin.

Metsähallitus huomauttaa myös, että YVA-selvityksessä tulee kiinnittää erityistä huomiota ongelma- ja kriisitilanteiden ehkäisyyn. Koska Kristiinankaupungin Natura-alue osuu hankkeen vaikutusalueelle. Esim. mahdolliset öljyvuodot tai -päästöt alusten purkauksessa ja/tai lastauksessa tulee käsitellä huolella ja ottaa vakavasti. Kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin on ryhdyttävä öljy- tai muiden vakavien päästöjen ehkäisemiseksi.

Pohjanmaan museo

YVA-kuulutuksesta selviää, että kaikille avoin yleisötilaisuus on tulossa, mutta YVA-prosessin osapuolet ja arvioinnin aikana tapahtuva osallistaminen ja tiedottaminen olisi tullut kertoa selkeämmin jo arviointiohjelmassa: arviointimenettelyn osallisia ovat kaikki ne, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa.

Ohjelmassa todetaan, että hanke sijoittuu kaupungin kaavoitetulle satama-alueelle ja että toiminta on pääasiassa maanalaista. Ohjelmassa oletetaan, että kalliovarastoinnin

kulttuuriympäristöön kohdistamat vaikutukset eivät eroaisi alueen tavanomaisen käytön synnyttämistä vaikutuksista.

Maakuntamuseolla ei ole käsittelyn tässä vaiheessa muuta lausuttavaa.

Pohjanmaan Pelastuslaitos

Pelastuslaitoksen mukaan turvallisuuden ja ympäristön kannalta kaikkein riskialttiimmat ja vaikeimmin hallittavat tilanteet (esim. VOC-päästöt) aiheutuvat alusten kemikaalilastien purkamisesta ja lastauksista.

Tässä vaiheessa pelastuslaitoksella ei ole muuta huomautettavaa arviointiohjelmasta. Pelastuslaitos odottaa konkreettisempia suunnitelmia ja piirustuksia, joita voidaan arvioida ja joihin voidaan ottaa kantaa.

Pelastuslaitos olettaa, että hankkeen etenemisen aikana saadaan tarvittavat tiedot tulevia lausuntoja varten.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)

Tukes tulee antamaan Alfa Oil Oy:lle varastointiluvan ja pyytää sitä varten lausunnot.

Varsinais-Suomen ELY-keskus/ kalatalouspalvelut

Kalatalousviranomaisen katsoo, ettei arviointiohjelma tuota riittävästi tietoa kalliovaraston edustan merialueen kalastosta, jolle hankkeesta saattaa aiheutua vaikutuksia lähinnä vuotoveden pumppauksesta mereen aiheutuvan kuormituksen kautta. Arviointiohjelmaan tulee siten sisällyttää tarkempi arviointi vaikutusalueen kalastosta esimerkiksi kalastustiedustelun ja/tai kertaluonteisesti tehtävien Coastal-verkkokoekalastusten perusteella.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus/ liikenne ja infrastruktuuri –vastuualue

Vastuualueella ei ole kommentoitavaa Alfa Oil Oy:n kalliovarastointia koskevaan YVA-ohjelmaan. Kalliovarastointiin liittyvä liikennöinti hoidetaan meriteitse.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus/ luonnonsuojeluyksikkö

Hankkeen vaikutusalueella sijaitsee Kristiinankaupungin saariston Natura 2000 -alue (FI0800134). Hankkeen toteutuminen lisää Kristiinankaupungin sataman vuosiliikennettä noin 20-40 aluksella, mikä voi aiheuttaa vaikutuksia Natura-alueella mm. lisääntyvään liikenteen tai onnettomuusriskin kautta. Lisäksi kalliovarastosta pumpattava vesi tai säiliöalusten purkuun ja lastaukseen liittyvät riskit voivat aiheuttaa Natura-alueelle ulottuvia vaikutuksia.

Luonnonsuojelulain 64 a §:n nojalla Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Hankkeen YVA-menettelyssä tulee arvioida hankkeen mahdolliset vaikutukset Kristiinankaupungin saariston Natura 2000 -alueen sekä luontodirektiivin että lintudirektiivin mukaisiin suojeluperusteisiin. Mikäli tarkastelun pohjalta Natura-alueeseen saattaa kohdistua heikentäviä vaikutuksia, tulee hankkeessa laatia varsinainen luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi.

Lausuntojen keskeinen sisältö on huomioitu yhteysviranomaisen lausunnossa.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Hankekuvaus

Hankekuvauksessa on esitetty tiedot hankkeeseen liittyvien toimintojen päävaiheista, varastoinnin toimintaperiaatteista sekä toiminnasta syntyvien vuotovesien ja VOC-päästöjen käsittelystä. Ohjelmassa on esitetty varaston sijainti peruskartalla, mutta tarkempia tietoja varaston tai muiden toimintojen sijoittumisesta ei ole esitetty.

Yhteysviranomaisen katsoo, että hanketta koskevat tiedot on esitetty selkeästi, mutta osittain yleispiirteisesti, joten riittävän arvioinnin mahdollistamiseksi arviointiselostuksessa hankekuvausta tulee tarkentaa. Hankekuvauksessa tulee esittää tiedot varaston sijainnista ja sen sijoittumisesta suhteessa merenpinnan korkeuteen sekä tiedot kalliovaraston ominaisuuksista kuten varaston tiivyydestä sekä kunnostustarpeista. Lisäksi tulee tarkentaa eri toimintovaihteiden kuvauksia mm. lastausalueen ja siirtolinjan sijainneista, vuotovesien käsittelyjärjestelmästä ja VOC-päästöjen käsittelystä. Sanallisten kuvausten lisäksi tulee käyttää hahmottavista helpottavia kuvia tai kaavioita. Eri toimintojen sijainneista tulee esittää asemapiirros.

Tarkasteltavat vaihtoehdot

YVA-menettelyn keskeisimpiin periaatteisiin kuuluu vaihtoehtotarkastelu, jonka tarkoituksena on tukea päätöksentekoa tuottamalla tietoa hankkeen vaihtoehtoisista ratkaisuista ja niiden vaikutuksista sekä vaikutusten eroavuuksista. Hankkeessa on esitetty ns. 0-vaihtoehdon lisäksi ainoastaan yksi toteutusvaihtoehto, joten yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa tulee esittää perustelut miksi YVA-menettelyssä tarkastellaan vain yhtä toteutusvaihtoehtoa.

YVA-menettelyn ja osallistumisen järjestäminen

Arviointiohjelmassa on esitetty tiedot YVA-menettelyn aikataulusta ja osallistumisen järjestämisestä. YVA-menettelyn alussa on järjestetty ennakkoneuvottelu ja ohjelman kuulemisvaiheessa on järjestetty kaikille avoin yleisötilaisuus.

Yhteysviranomaisen toteaa, että esitys YVA-menettelystä ja osallistumisen järjestämisestä vastaavat YVA-lain periaatteita. YVA-menettelyn keskeisenä tarkoituksena on lisätä kansalaisten tiedon saantia ja osallistumismahdollisuuksia, joten arviointivaiheessa kansalaisten osallistamiseen ja hankkeesta tiedottamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Arvioinnin rajaukset ja vaikutusten merkittävyys

Hankkeessa keskeisimmiksi tarkasteltaviksi ympäristövaikutuksiksi on esitetty toiminnasta aiheutuva melu, kaasumaiset ilmapäästöt ja vaikutukset alueen alusliikenteeseen. Hankkeen vaikutusalue on rajattu alustavien haju- ja VOC-päästöjen leviämismallien perusteella kilometrin säteelle kalliovarastosta. Arvioitu vaikutusalue on esitetty kartalla.

Ympäristövaikutuksien merkittävyyden arvioinnissa tullaan käyttämään viisiportaista luokittelua: merkityksetön – vähäinen – kohtalainen – merkittävä – erittäin merkittävä. Ohjelmassa ei ole esitetty menetelmää, kuinka merkittävyyden suuruusluokka taikka merkittävyyden myönteisyys tai kielteisyys tullaan määrittämään.

Yhteysviranomainen huomauttaa, että vaikutusalueen laajuus voi vaihdella riippuen tarkasteltavasta ympäristövaikutuksesta, joten arviointivaiheessa vaikutusalueiden rajaukset tulee tarkistaa sekä muuttaa tarvittaessa. Vaikutusalueet tulee esittää selkeästi kartalla. Vaikutusten merkittävyyden luokittelusta tulee ilmetä, millä perusteella vaikutuksen suuruusluokka on määritetty.

Ympäristön nykytila ja sen kehitys

Arviointiohjelmassa on kuvattu alueen ympäristön nykytila vaikutuskohteittain. Tiedot on esitetty kaavakarttoja lukuun ottamatta sanallisesti ja melko yleispiirteisesti. Ohjelmassa ei ole kuvattu mm. kalliovaraston nykyisestä pumppauksesta aiheutuvia päästöjä, merialueen kalaston nykytilaa tai vaikutusalueen tulevaa kehitystä.

Arviointiselostuksessa tulee tarkentaa vaikutusalueen nykytilaa koskevia tietoja mm. luontokohteiden, pintavesien ja vesiluonnon sekä asutuksen osalta. Selostuksessa tulee esittää kartalla vaikutusalueella sijaitsevat vakituksessa tai vapaa-ajankäytössä olevat rakennukset sekä vaikutusalueella sijaitsevat Natura 2000 –alueet ja muut suojelualueet. Selostuksesta tulee ilmetä myös suojelualueiden suojeluperusteet.

Pintavesien kuvauksessa tulee esittää mm. alueellisessa vesienhoitosuunnitelmassa esitetyt merialueen tilaa koskevat luokitukset sekä tiedot vaikutusalueen kalastosta ja kalastuksesta. Selostuksessa tulee esittää myös kalliovaraston nykyisestä pumppauksesta aiheutuvat päästöt sekä kuvaukset vaikutusalueella sijaitsevista muista toiminnoista, joilla saattaa olla yhteisvaikutuksia hankkeen kanssa. Lisäksi selostuksessa tulee arvioida vaikutusalueen todennäköinen kehitys, mikäli hanketta ei toteuteta.

Arvioitavat ympäristövaikutukset ja arviointimenetelmät

Arviointiohjelman mukaan esitettyjen vaihtoehtojen ympäristövaikutukset arvioidaan asiantuntija-arvioina käytettävissä olevan tiedon perusteella. Arvioinnissa huomioidaan hankkeen toteutuksen, käytön ja toiminnan päättymisen aikaiset vaikutukset, mahdolliset poikkeustilanteet ja yhteisvaikutukset. Arvioinnissa kuvataan lisäksi mahdollisia vuorovaikutussuhteita.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön

Hanke sijoittuu hiili- ja öljysataman alueelle, joka on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa satama-alueeksi (LS). Arviointiselostuksessa tarkennetaan tietoja alueen maankäytöstä ja kaavoituksesta sekä arvioidaan hankkeen toteutettavuutta maankäytön ja kaavoituksen näkökulmasta.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Toiminta tapahtuu satama-alueella pääosin kallioluolassa, joten hankkeen vaikutusten alueen maisemaan tai kulttuuriympäristöön ei arvioida poikkeavan alueen normaalista toiminnasta.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin, terveyteen tai viihtyisyyteen

Hankkeen keskeisimmät vaikutukset ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen muodostuvat säiliöalusten purkuun ja lastaukseen liittyvästä melusta sekä toiminnasta aiheutuvasta hajusta ja VOC-päästöistä. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan asiantuntijatyönä sekä arviointiprosessissa toteutettavan vuorovaikutusprosessin avulla. Hajujen leviäminen arvioidaan EPA AP-42 ohjeen ja Aloha-ohjelman avulla.

Arviointiohjelman mukaan melun leviämistä arvioidaan asiantuntijatyönä. Hajujen osalta ohjelmasta ei ilmene selkeästi tullaanko hajujen leviäminen arvioimaan mallinnuksen avulla. Toiminnasta aiheutuva melu ja hajut ovat olennaisia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutuksia, joten yhteysviranomaisen edellyttää ohjelmassa esitettyjen VOC-päästöjen mallinnusten lisäksi arvioimaan melun ja hajun leviämiset mallinnusten avulla jäljempänä todetun mukaisesti.

Vaikutukset ilmastoon ja ilmanlaatuun

Ilmastoon ja ilmanlaatuun liittyvät ympäristövaikutukset muodostuvat alusliikenteen päästöistä sekä varastoitavien aineiden yhteydessä vapautuvista VOC-päästöistä. Varsinaisesta varastoinnista ei arvioida aiheutuvan hajua tai VOC-päästöjä. VOC-päästöjen leviämistä arvioidaan tehtävän mallinnuksen avulla.

Yhteysviranomaisen toteaa, että toiminnasta aiheutuvien VOC-päästöjen lisäksi myös hajujen leviäminen tulee arvioida mallinnuksen avulla. VOC-päästöjen ja hajujen mallinnoissa tulee huomioida kaikki varastoitavat aineet sekä vuotovesien käsittelystä mahdollisesti aiheutuvat hajut. Alue sijaitsee rannikolla, jossa tuuliolosuhteet voivat poiketa sisämaan tuulioloista, joten mallinnusta tehtäessä tulee huomioida, että käytetyt tuulitiedot vastaavat alueen tuuliolosuhteita.

Melu ja tärinä

Toimintaan liittyvistä satamatoiminnoista aiheutuva melu on yksi merkittävimmistä arvioitavista ympäristövaikutuksista. Melua ja tärinää koskeva arviointi esitetään tehtävän asiantuntijatyönä käytössä olevien vastaavien ympäristömeluselvitysten avulla.

Melu on arvioitu yhdeksi merkittävimmäksi toiminnasta aiheutuvaksi ympäristövaikutukseksi, joten yhteysviranomaisen edellyttää arvioimaan melun vaikutukset mallintamalla. Arviointiselostuksessa tulee arvioida myös melua aiheuttavien toimintojen toiminta-ajat, syntyvän melutason suhde voimassa oleviin melun ohjearvoihin sekä alueen muiden toimijoiden kanssa syntyvä yhteismelu.

Vaikutukset liikenteeseen

Varastoitavat aineet kuljetetaan alueelle säiliöaluksilla. Kalliovaraston käytön arvioidaan lisäävän sataman aluskäyntejä 20-40 alusta vuodessa. Liikenteen kasvun vaikutukset arvioidaan olemassa olevien lähtötietojen perusteella.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön ja luonnonkohteisiin

Toiminto sijoittuu Karhusaaren hiili- ja öljysataman alueelle, joten toiminnan vaikutukset alueen kasvillisuuteen, eläimistöön ja luonnonkohteisiin on arvioitu vähäisiksi.

Alueen Natura-arvioinneista vastaava viranomainen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö, on todennut lausunnossaan, että YVA-menettelyssä tulee arvioida hankkeen mahdolliset vaikutukset Kristiinankaupungin saariston Natura 2000 -alueen sekä luontodirektiivin ja lintudirektiivin mukaisiin suojeluperusteisiin ja mikäli tarkastelun pohjalta Natura-alueeseen saattaa kohdistua heikentäviä vaikutuksia, tulee hankkeessa laatia varsinainen luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi. Yhteysviranomainen yhtyy luonnonsuojeluyksikön näkemykseen ja toteaa, että hankkeen vaikutukset Kristiinankaupungin saariston Natura 2000 – alueeseen tulee arvioida luonnonsuojeluyksikön esittämällä tavalla.

Arvioinnissa tulee tarkastella myös mahdollisista onnettomuustilanteista aiheutuvia seuraamuksia vaikutusalueen kasvillisuuteen, eläimistöön ja luonnonkohteisiin.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjaveteen

Arviointiohjelman mukaan vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjaveteen arvioidaan asiantuntijatyönä käytössä olevien tutkimusraporttien sekä BAT-dokumenttien perusteella.

Yhteysviranomainen katsoo, että arvioinnissa tulee huomioida varastoinnissa syntyvät riskit ja niiden vaikutukset läheisiin talousvesihankintaan käytettäviin kaivoihin sekä varastoalueen pohjoispuolella sijaitsevaan lähteeseen.

Vaikutukset pintavesiin ja vesiluontoon

Pintavesiin ja vesiluontoon kohdistuvissa vaikutuksissa keskitytään kalliovarastosta pumpattavan veden mahdollisesti aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin. Lisäksi arvioinnissa tarkastellaan mahdolliset säiliöalusten purkuun ja lastaukseen liittyvät riskit sekä niiden hallinta.

Yhteysviranomainen katsoo, että toiminnasta aiheutuvien mahdollisten onnettomuuksien ympäristövaikutukset kohdistuvat pääosin pintavesiin ja vesiluontoon, joten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota mahdollisten onnettomuustilanteista aiheutuviin seuraamuksiin. Selostuksessa tulee esittää arvio mereen johdettavien vuotovesien määrästä ja haitta-ainepitoisuuksista sekä varastoitavien aineiden vaikutuksista vesienkäsittelyjärjestelmän puhdistustehoon. Selostuksessa tulee esittää myös hankkeen vaikutukset vesienhoitosuunnitelmassa esitettyyn merialueen ekologiseen ja kemialliseen tilaan sekä kalastoon ja muuhun vesieliöistöön.

Luonnonvarojen hyödyntäminen

Arviointiohjelman mukaan hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen luonnonvarojen hyödyntämiseen.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Hankkeella ei arvioida olevan yhteisvaikutuksia tiedossa olevien muiden hankkeiden kanssa.

Poikkeus- ja onnettomuustilanteiden vaikutukset

Varastointiin ja kuljetuksiin liittyvät riskit tunnistetaan ja arvioidaan hankkeen toteutussuunnittelun yhteydessä. Riskin arvioinnissa käytetään toimintovirheanalyysia.

Annetuissa lausunnoissa on korostettu erityisesti riskitilanteiden tunnistamista ja riskien ehkäisyn merkitystä. Yhteysviranomaisen yhtyy esitettyihin näkemyksiin ja korostaa, että mahdollisten poikkeus- ja onnettomuustilanteiden tunnistamiseen, varautumiseen ja riskin arviointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tunnistetut riskit ja niiden aiheuttamat seuraamukset tulee arvioida selkeästi toiminnoittain eriteltyinä.

Haittojen ehkäiseminen ja lieventäminen

Arviointiselostuksessa tullaan esittämään ehdotukset toimenpiteistä, joilla voidaan ehkäistä ja lieventää hankkeen toteutuksesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia.

Yhteysviranomaisen edellyttää, että selostuksessa esitettävät haittojen ehkäisemistä ja lieventämistä koskevat toimenpiteet ovat toteutuskelpoisia ja riittävän konkreettisia.

Epävarmuustekijät

Arviointiohjelman mukaan arviointimenettelyssä pyritään tunnistamaan ja huomioimaan kaikki lähtötietojen ja toteutussuunnittelun epävarmuustekijät sekä arvioimaan niiden merkitys.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiin liittyvät epävarmuustekijät tulee esittää vaikutuskohteittain.

Vaikutusten seurantaohjelma

Arviointiselostusvaiheessa tullaan selvittämään kohteet, joiden yhteyteen tarvitaan erillinen ympäristövaikutusten seuranta.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa tulee esittää alustavat suunnitelmat mm. pinta- ja pohjavesien, ilmapäästöjen ja melun seurannasta.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Hanke edellyttää ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan sekä kemikaaliturvallisuuslain mukaisen kemikaaliluvan. Mahdollisen rakennusluvan tarve selvitetään arviointimenettelyn edetessä.

Yhteysviranomaisen edellyttää, että selostuksessa mainitaan noudatettavat BAT-päätelmät sekä hankkeen vaikutukset sataman nykyisen ympäristölupaan.

Raportointi ja laatijan pätevyys

Arviointiohjelma on laadittu suomeksi ja sen pääkohdat, tiivistelmä ja arvioitavat ympäristövaikutukset, on esitetty ruotsiksi. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on laajuudeltaan melko suppea, mutta se on selkeästi jäsennelty, helppolukuinen ja se on laadittu riittävällä asiantuntemuksella.

YHTEENVETO JA OHJEET JATKOTYÖHÖN

Arviointiohjelma kattaa laajuudeltaan ja tarkkuudeltaan ne asiat, joita YVA-lainsäädännössä edellytetään ohjelmalta. Yhteysviranomaisen kuitenkin edellyttää, että yhteysviranomaisen lausunnossa esiin tuodut asiat otetaan huomioon arvioitaessa hankkeen ympäristövaikutuksia. Yhteysviranomaisen pyytää arviointiselostuksen laadinnassa kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asioihin.

Riittävän arvioinnin mahdollistamiseksi arviointiselostukseen tulee täydentää hanketta ja alueen nykytilannetta koskevia kuvauksia ja tehtävässä arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota erityisesti hankkeesta aiheutuvien merkittävimpien ympäristövaikutusten arviointiin.

Arviointiohjelmassa hankkeen vaikutukset alueen luonnonarvoihin on alustavasti arvioitu vähäisiksi ja keskeisimmiksi ympäristövaikutuksiksi on arvioitu melu, kaasumaisten päästöjen vaikutukset ilmaan sekä toiminnan vaikutukset alusliikenteeseen. Koska vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida erityisesti merkittävimmät vaikutukset, yhteysviranomaisen edellyttää, että riittävän luotettavan arvioinnin mahdollistamiseksi toiminnasta aiheutuvan melun, hajun ja VOC-päästöjen vaikutukset tulee arvioida leviämismallinnusten avulla.

Kalliovarastoinnista syntyy vuotovesiä, jotka johdetaan käsittelyjärjestelmän kautta vesistöön. Pintavesiin ja vesiluontoon kohdistuvien vaikutuksen arvioinnissa tulee arvioida erityisesti vuotovesien käsittelymenetelmän puhdistusteho ja vuotovesien vaikutus merialueen ekologiseen ja kemialliseen tilaan sekä kalastoon. Lisäksi arvioinnissa tulee huomioida mahdollista onnettomuustilanteista aiheutuvat seuraukset, koska hankkeeseen liittyvät toiminnot sijoittuvat ranta-alueelle ja riskit kohdistuvat erityisesti vesistöön.

Hankkeen vaikutusalueella sijaitsee Kristiinankaupungin saariston Natura 2000 –alue, joten arviointiselostuksessa tulee esittää arvio Natura-alueeseen kohdistuvat vaikutukset ja mikäli tarkastelun pohjalta Natura-alueeseen saattaa kohdistua heikentäviä vaikutuksia, tulee hankkeessa laatia varsinainen luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi.

Arvioinnissa tulee huomioida myös hankkeen vaikutukset alueen maankäyttöön ja alusliikenteeseen arviointiohjelmassa esitetyn mukaisesti. Selostuksessa tulee lisäksi arvioida alueen muiden toimijoiden kanssa syntyvät yhteisvaikutukset erityisesti satamatoimintojen osalta.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä virka- ja aukioloaikoina Kristiinankaupungissa (Merikatu 47, 64100 Kristiinankaupunki) ja Kristiinankaupungin kirjastossa (Kauppatori 1, 64100 Kristiinankaupunki). Lisäksi lausunto on nähtävillä ympäristöhallinnon verkkosivuilla internet-sivulla: www.ymparisto.fi/alfaoilYVA.

ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon sekä kopiot annetuista lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa sähköisessä muodossa asianhallintajärjestelmässä. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi niille tahoille, joilta on pyydetty lausunto arviointiohjelmasta.

Ympäristönsuojelupäällikkö

Päivi Kentala

Ylitarkastaja

Elina Venetjoki

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti.

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSEN HAKU

Suoritemaksu 8 000 € (alv 0 %)

Maksu määräytyy valtioneuvoston asetuksen ELY-keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2018 annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen mukaisesti. Maksutaulukon mukaan YVA-laissa tarkoitettu lausunto arviointiohjelmasta tavanomaisessa hankkeessa (11 – 17 henkilötyöpäivää) on 8 000 euroa.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräytymisestä. Osoite: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, PL 262, 65101 Vaasa, sähköpostiosoite: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi.

JAKELU

Alfa Oil Oy

Tres Hombres Consulting Group Oy

Kristiinankaupunki ja Kristiinankaupungin kirjasto

Tiedoksi

Lausunnonantajat

Tämä asiakirja EPOELY/2299/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/2299/2018 har godkänts elektroniskt

Kentala Päivi 14.12.2018 15:00

Venetjoki Elina 14.12.2018 10:23